HE 268/2018 vp

Ympäristöjuristi Pasi Kallio
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
YmV 24.1.2019

Ympäristövaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja vesilain muuttamisesta

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa asiasta seuraavaa.

Yleisiä huomioita

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ympäristönsuojelulakia ja vesilakia erityisesti niiden mukaisten asioiden sähköisen käsittelyn edistämiseksi. Lisäksi esityksessä otetaan huomioon kuulutuslainsäädännön ajantasaistamiseksi tehtävät muutokset. Luonnonsuojeluliitto pitää tavoitteita perusteltuina, sillä lähtökohtaisesti ne edistävät osallistumista ja tiedonsaantia.

Jatkossa pääsääntönä olisi, että ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiakirjat toimitettaisiin viranomaiselle ensisijaisesti sähköisesti. Sähköinen asiointivelvoite ei kuitenkaan koskisi asianosaisia eikä yleisöä, joten mielipide tai muistutus olisi mahdollista toimittaa viranomaiselle myös paperisena. Tämä on kannatettava lähtökohta.

Mainittujen lakien mukaisissa menettelyissä asiat annettaisiin tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain uusissa säännöksissä julkisesta kuuluttamisesta säädetään. Esityksen tavoitteena on parantaa hallinnon asiakkaille tarjottujen palvelujen laatua, käytettävyyttä ja saatavuutta sekä mahdollistaa ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten asioiden sähköinen käsittely asian vireillepanovaiheesta päätöksentekovaiheeseen asti. Esityksessä on kuitenkin hyvin huomioitu se, ettei kaikilla ole mahdollisuutta ja/tai valmiuksia käyttää ainoastaan sähköistä asiointikanavaa, minkä vuoksi myös paperiasiointimuodon mahdollisuus varmistaa yksilön etujen ja oikeuksien turvaamiseksi. Sähköisen tiedottamisen rinnalla säilytettäisiin myös sanomalehdessä tiedottaminen laajan tiedonsaantitarpeen turvaamiseksi ja eri tiedonsaantitapojen varmistamiseksi, mikä onkin tärkeää.

Luonnonsuojeluliitto pitää esitystä näiltä osin hyvin perusteltuna ja katsoo ehdotusten lähtökohtaisesti parantavan tiedonsaannin edellytyksiä ja sääntelyn yhdenmukaisuutta ympäristöasioissa.

Puutteena nykytilanteeseen verrattuna voidaan kuitenkin pitää sanomalehti-ilmoituksen harkinnanvaraisuuden lisääntymistä sekä aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksiin tällä hetkellä sisältyvän konkreettisen valituspäivämäärän poistamista. Vaikka päätöksissä tulee esityksen mukaan mainita valitusaika, se ei ole yhtä täsmällinen kuin käytössä oleva selkeä valituksen jättämisen viimeinen päivämäärä. Tältä osin ehdotamme vielä harkittavaksi, voisiko tämä käytäntö edelleen jatkua.

Yksityiskohtaiset huomiot

YSL 44 §

Perusteluiden mukaan sanomalehdessä tapahtuvan tiedottamisen on katsottava tehostavan tiedonkulkua ja se esitetään säilytettäväksi. Laista kuitenkin esitetään poistettavaksi *ilmeisyys*-vaatimus, jolloin viranomainen voisi harkita nykyistä laajemmin sanomalehtitiedottamisen tarpeellisuutta. Tämä saattaa aiheuttaa tulkinnanvaraisuutta ja epäyhtenäisyyttä. Viranomaisen lisääntyvä harkintavalta sanomalehtitiedottamisen osalta saattaa myös heikentää tiedonsaantia, mikäli sanomalehdessä tiedottamista vähennetään esimerkiksi kustannussyihin perustuen. Vaikka perusteluissa asiaa on pyritty selventämään, ne jättävät yhä toivomisen

varaa. Siksi katsomme, että säännös tulisi tältä osin pitää entisellään.

YSL 85§

Tiedoksisaannin osalta on positiivista, että määräaika valituksen tekemisessä lähtisi kulumaan samanaikaisesti kaikkiin tahoihin nähden. Tämä lisää selkeyttä ja yhdenvertaisuutta. Kyseinen ajankohta olisi seitsemäs päivä päätöksen julkaisemisesta, eikä muutoksenhakuaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei laskettaisi lukuun. Lisäksi lupapäätöstä koskevassa kuulutuksessa olisi mainittava myös päätöstä koskeva valitusaika.

Kuten edellä totesimme, tähän liittyy ympäristölupapäätösten osalta pieni heikennys, koska tällä hetkellä päätöksiin sisältyy selkeä valituksen jättämisen viimeinen päivämäärä. Muutos edellyttää valitusajan laskemista, mikä saattaa toisinaan johtaa virheisiin. Tämän mahdollisuuden minimoimiseksi nykyisenkaltainen käytäntö olisi parempi.

Tiedoksisaantiajankohdan pidentymisen seurauksena muutoksenhaulle säädetty aika alkaa kulua vasta viikon kuluttua päätöksen antamisesta. Tämä muutos on muutoksenhakijoiden kannalta positiivinen ja kannatamme esitystä.

Vesilain puolella vastaavat säännökset sisältyvät 11 luvun 10 ja 22 §:ään, ja esitetyt huomiot soveltuvat myös niihin.

Lopuksi

Katsomme, että pienistä puutteistaan huolimatta esitys kuitenkin lisää selkeyttä ja yhdenvertaisuutta, parantaen siten myös osallistumisen edellytyksiä.

Lisätietoja

- ympäristöjuristi *Pasi Kallio*, puhelin 040 671 9555, pasi.kallio@sll.fi